

Przepisy i kwestie prawne

Opracowane przez Centrum Pomocy Imigrantom w Clare
(Clare Immigrant Support Centre)

Irlandzka policja nazywa się Gardaí

Garda Síochána to nazwa policji w Irlandii

Garda Síochána jest odpowiedzialna za wykonywanie wszystkich czynności związanych z przestrzeganiem przepisów w Irlandii. Obejmuje to:

- wszystkie dochodzenia w sprawach karnych;
- egzekwowanie przepisów kodeksu drogowego;
- utrzymywanie porządku publicznego;
- kontrolowanie ruchu imigracyjnego;
- egzekwowanie prawa dotyczącego narkotyków; oraz
- zapewnianie bezpieczeństwa narodowego.

Irlandzka policja — Garda Síochána dąży do zapewnienia sytuacji, w której respektowane i chronione są prawa wszystkich obywateli. Jej działania zgodne są z prawami człowieka. „Garda Síochána” to wyrażenie w języku irlandzkim, które oznacza „strażnicy spokoju” Generalnie, „Garda” oznacza oddziały reprezentowane przez miejscową policję. Jeden ich członek to „Garda”; dwóch lub więcej to „Gardaí”.

Jak skontaktować się z policją

Jeżeli jesteś ofiarą lub świadkiem przestępstwa, powinieneś skontaktować się z policją (Garda). W nagłej sytuacji dzwoń: 999 lub 112. W mniej pilnych przypad-

kach należy skontaktować się z miejscowym posterunkiem policji (Garda Station). Telefon do posterunku w Ennis (Ennis Garda Station): (065) 684 8100. Telefony do innych posterunków w Clare znajdują się na tylnej okładce..

Ofiary

Jeżeli zostaniesz ofiarą przestępstwa, policja (Garda) zareaguje szybko na Twoje zgłoszenie. Należy wypełnić formularz raportu zgłoszeniowego ofiary i dostarczyć go na posterunek policji (Garda Station). Formularze dostępne: www.garda.ie lub www.citizensinformation.ie

Policja (Garda) ma obowiązek potraktować Twoją sprawę tak samo jak inne, bez względu na Twoją płć, rasę, religię, pochodzenie etniczne, orientację seksualną, wiek, sytuację materialną czy przynależność do jakiegokolwiek mniejszości.

Policja (Garda) wyjaśni Ci procedurę postępowania i będzie informować o postępkach w śledztwie, bez względu to, czy sprawca będzie ujęty, pouczone czy nieuchwytny. Zostaną Ci również udzielone informacje na temat pomocy dostępnej ofiarom przestępstw.

Jeżeli policja (garda) przedstawi podejrzanemu zarzuty, zostaniesz poinformowany o następujących kwestiach:

- czy oskarżony jest na wolności po opłaceniu kaucji, czy w areszcie tymczasowym;
- kiedy będzie miała miejsce rozprawa sądowa; oraz
- czy jest wymagana Twoja obecność w charakterze świadka.

Pomoc ofiarom

Kontakt z Pomocą Ofiarom Przystępstw (Crime Victims' Helpline):

- (01) 479 0592
- Ułgowa infolinia 1850 211 407
- <http://www.crimevictimshelpline.ie>
- email: info@crimevictimshelpline.ie

Główne zadania policji (Garda)

Współpraca z mniejszościami etnicznymi

W całym kraju pracuje 400 funkcjonariuszy ds. współpracy z mniejszościami etnicznymi (Garda Ethnic Liaison Officers). Do ich zadań należy:

- współpraca z przedstawicielami mniejszości etnicznych i grup „trudnego dostępu”;
- monitorowanie ataków rasistowskich;
- informowanie mniejszości etnicznych o usługach policji (Garda); oraz
- rozwój inicjatyw na szczeblu lokalnym w celu wspierania integracji.

Rasizm jest nielegalny

Przestępstwem jest podżeganie do nienawiści, na terenie kraju lub poza nim, względem kogokolwiek, z uwagi na jego:

- rasę;
 - kolor skóry;
 - narodowość;
 - religię; lub
 - przynależność do grupy etnicznej.
- Jeżeli byłeś ofiarą prześladowania na tle rasistowskim, powinieneś zgłosić to niezwłocznie na posterunku policji (Garda Station). Zostaniesz poproszony o złożenie zeznania na temat incydentu. Warto zapisać sobie nazwisko funkcjonariusza, któremu zgłaszasz dany incydent, aby później móc śledzić postępy w postępowaniu.

Niebezpieczni kierowcy

gorąca linia policyjnego nadzoru ruchu drogowego (Garda Traffic Watch hotline) umożliwi zgłaszanie policji (Garda) przypadków niebezpiecznego prowadzenia pojazdów, aby funkcjonariusze mogli szybko zatrzymać zagrażających bezpieczeństwu kierowców, pouczyć ich i rozpocząć przeciwko nim postępowanie sądowe. Numer drogowej gorącej linii Garda: 1890 205 805.

Inicjatywy lokalne

Straż Sąsiedzka (Neighbourhood Watch) jest programem zapobiegania przestępczości, który ma na celu zachęcić lokalne społeczności do aktywnego zaangażowania się w obserwowanie i zgłaszanie podejrzanych zachowań. Skontaktuj się z najbliższym posterunkiem policji (Garda Station) i zasięgnij informacji na temat Straży Sąsiedzkiej (Neighbourhood Watch) w swojej okolicy.

W większości dzielnic pracują funkcjonariusze odpowiedzialni za dany rejon. Można z nimi nawiązać kontakt w najbliższym posterunku policji (Garda Station).

Czy mogę wstąpić do policji?

Jeżeli jesteś zainteresowany wstąpieniem do policji (Garda Síochána), należy złożyć wniosek online, aby zostać praktykantem. W tym celu:

- zarejestruj się na www.publicjobs.ie;
- kliknij na „my job alerts”, wybierz „security/emergency services”; i
- kliknij na „Garda”

Zostaniesz powiadomiony o rozpoczęciu kampanii rekrutacyjnej i zaproszony do złożenia wniosku online.

Kto może się zgłaszać?

Aby złożyć wniosek o wstąpienie do policji (Garda), należy spełniać następujące warunki:

- wiek: 18–35 lat;
- obywatel kraju UE; lub
- obywatel kraju EOG lub Szwajcarii; lub
- status uchodźcy; i
- okres zamieszkania w kraju: 5 lat.

Jak radzimy sobie z przemocą domową?

Przemoc domowa jest przestępstwem. Obejmuje przemoc fizyczną, psychiczną oraz seksualną. Funkcjonariusze policji (Garda) mogą doradzić Ci, w jaki sposób uzyskać ochronę lub „zakaz zbliżania się” („barring order”) — zakaz zbliżania się do Ciebie i Twojego domu) — od sądu rejonowego (district court) w celu uniknięcia przemocy w przyszłości.

Informacje na temat Twojego sądu rejonowego: www.courts.ie lub telefon (01) 888 6000.

Gdy będziesz czekać na rozpatrzenie swojego wniosku przez sąd, może zostać wydany natychmiastowy środek ochronny w postaci sądowego „nakazu ochrony” („protection order”). W skrajnych przypadkach sąd może wydać tymczasowy zakaz zbliżania się, na mocy którego sprawca przemocy musi opuścić dom.

Jeżeli otrzymasz zakaz zbliżania się lub nakaz ochrony od sądu, przynieś jego kopię na posterunek policji (Garda Station). W niektórych przypadkach sąd może wyznaczyć policję (Garda) do doręczenia nakazu osobie pozwanej (fizyczne wręczenie nakazu osobie, którą dany nakaz obowiązuje). Nakaz ochrony może być wydany na okres do 3 lat, zakaz zbliżania się na okres do 5 lat.

Jeżeli masz problemy z przemocą w swoim domu, skontaktuj się z najbliższym posterunkiem policji (Garda Station). Funkcjonariusze są przeszkoleni w zakresie czynności, które należy podjąć i mogą udzielić porady.

Możesz również zgłosić się do ośrodka Clare Haven. Jest to organizacja charytatywna, założona w 1993 roku, zapewniająca pomoc, informacje oraz schronie-

nie w nagłych sytuacjach kobietom i dzieciom doświadczającym przemocy domowej. Telefon zaufania Clare Haven: (065) 682 2435.

Pomoc można uzyskać też w lokalnym Centrum Informacji Obywatelskiej (Citizens Information Centre) — zob. tylna okładka; lub jednym z Centrów Kryzysowych ds. Gwałtów (Rape Crisis Centres) — Galway 1850 355355/091 589495 lub Limerick 1800 311511.

Linia telefoniczna Centrum Kryzysowego ds. Gwałtów (Rape Crisis Centre) w Dublinie działa przez całą dobę: 1800 77 8888.

W jakim wieku można zawierać małżeństwa?

Aby zawrzeć małżeństwo w Irlandii, należy mieć ukończone 16 lat. Należy wcześniej powiadomić miejscowego duchownego lub Urząd Stanu Cywilnego (Registry Office).

Po ukończeniu 18. roku życia zawiadomienie o zamiarze zawarcia małżeństwa należy przedstawić 3 miesiące przed planowaną datą ślubu. W wieku 16-18 lat okres ten wynosi 6 miesięcy.

W Irlandii nielegalne jest małżeństwo z 2 osobami. Jest to przestępstwo — bigamia.

Przestępstwo seksualne

W świetle irlandzkiego prawa, za wiek od którego dana osoba jest prawnie zdolna do wyrażenia zgody na stosunek płciowy uznaje się 17 lat.

Każdy, kto odbywa lub usiłuje odbyć stosunek płciowy z osobą poniżej 17 roku życia, popełnia przestępstwo, o ile osoby te nie są małżeństwem.

W Irlandii gwałt małżeński jest przestępstwem i jest karalny.

Ośrodek Clare Haven — dyskretna pomoc ofiarom przemocy domowej: (065) 682 2435

Policja (Garda) i imigracja

Policja (Garda Síochána) zajmuje się egzekwowaniem prawa imigracyjnego w miejscach takich jak porty i lotniska. Krajowe Policyjne Biuro Imigracyjne (Garda National Immigration Bureau) przeprowadza deportacje, kontrole graniczne oraz dochodzenia dotyczące nielegalnej imigracji i handlu żywym towarem.

Obywatele krajów UE mają prawo przybywać do Irlandii, aby podjąć zatrudnienie lub samozatrudnienie. Nie potrzebują oni zezwolenia na zatrudnienie. Obywatele Bułgarii i Rumunii muszą mieć zezwolenie na zatrudnienie przez nieprzerwany okres 12 miesięcy. Po jego upływie nie potrzebują zezwolenia na zatrudnienie na pracę w Irlandii

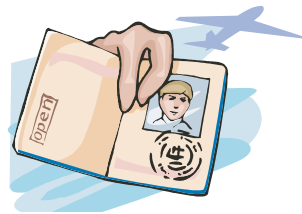
Obywatele innych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), tj. Norwegii, Islandii, Liechtensteinu i Szwajcarii nie potrzebują zezwoleń na pracę w Irlandii.

Obywatele wielu krajów spoza EOG potrzebują wizy wjazdowe do Republiki Irlandii. Jeżeli potrzebujesz wizę wjazdową, podczas przyjazdu do kraju musisz zgłosić się do urzędnika imigracyjnego. Po przybyciu, obywatele krajów spoza EOG muszą zarejestrować się u miejscowego urzędnika imigracyjnego.

Urzędnik imigracyjny sprawdzi Twoje dokumenty. Może poprosić, abyś wykazał środki finansowe wystarczające na pokrycie kosztów pobytu. Należy przedstawić urzędnikowi uzasadnioną przyczynę pobytu w Irlandii. Urzędnikom imigracyjnym należy także zgłaszać wszelkie zmiany dotyczące długości pobytu lub statusu.

Przeszukanie

Funkcjonariusz policji (Garda) może w pewnych określonych okolicznościach przeszukać Cię na ulicy lub na posterunku. Musi on podać prawną podstawę takiego przeszukania. Zawsze miej ze sobą dokument tożsamości.

Karta GNIB

Po zarejestrowaniu się u urzędnika imigracyjnego zostanie Ci wydane „Świadectwo Rejestracji Imigracyjnej” (Immigration certificate of Registration). Nazywane jest ono także „kartą GNIB” i pokazuje Twój status imigracyjny w kraju. Aby odnowić kartę GNIB, należy umówić się z urzędnikiem imigracyjnym na posterunku policji (Garda Station).

Pełnomocnik ds. Wniosków dla Uchodźców (Refugee Applications Commissioner) wydaje osobom ubiegającym się o status uchodźcy tymczasowe świadectwa pobytowe (residence certificate).

Jak działają sądy?

Są dwa różne rodzaje spraw sądowych w Irlandii:

- sprawy cywilne; oraz
- sprawy karne.

Sprawy cywilne to zazwyczaj osoby fizyczne występujące przeciwko innym osobom fizycznym lub organizacjom. Państwo z reguły nie bierze w nich udziału. Sprawy cywilne to droga do rozstrzygnięcia np. roszczeń o odszkodowanie lub wypłatę należnych pieniędzy.

Sprawy karne są inicjowane przez państwo i dotyczą czynów, które są nielegalne. Celem jest ukaranie osób uznanych za winne, zwykle poprzez osadzenie w więzieniu. W postępowaniu karnym państwo występuje przed sądem jako oskarżyciel.

Główne rodzaje sądów

W Irlandii są cztery główne rodzaje sądów.

Sąd Rejonowy (District Court):

Podlegają mu drobne sprawy cywilne i karne. Od decyzji Sądu Rejonowego można odwołać się do Sądu Okręgowego (Circuit Court)

Sąd Okręgowy (Circuit Court)

Do Sądu Okręgowego można odwołać się od decyzji Sądu Rejonowego. Sądowi Okręgowemu podlegają poważniejsze sprawy cywilne i karne. Od decyzji sądu okręgowego można odwołać się do .

Wysoki Trybunał (High Court)

Podlegają mu sprawy cywilne i karne; rozpatrywane są tutaj najpoważniejsze przestępstwa, np. morderstwa.

Sąd Najwyższy (Supreme Court)

Jest to sąd ostatniej instancji.

Kto znajduje się w sali rozpraw?

- Sędzia: osoba nadzorująca wszystkie czynności na sali rozpraw.
- Prawnicy — radcy (solicitors) i adwokaci (barristers): adwokaci przedstawiają sprawę. Są adwokaci oskarżenia („counsel for the prosecution”); oraz adwokaci obrony („counsel for the defence”). Twój radca prawny (solicitor) będzie współpracował z adwokatem przy prezentowaniu sprawy.
- Pisarz sądowy i sekretarz: pomagają sędziemu w kwestiach administracyjnych.
- Ława przysięgłych: Przedstawiciele społeczeństwa, którzy wysłuchują argumentów i decydują czy oskarżony jest winny, czy niewinny.
- Publiczność: Każdy może obserwować sprawę w sądzie, o ile nie jest prowadzona niejawnie („przy drzwiach zamkniętych”).

Inne sądy

Inne sądy:

- Sąd dla Nieletnich (Children’s Court);
- Sąd Nadzwyczajny ds. Karnych (Special Criminal Court);
- Centralny Sąd ds. Karnych (Central Criminal Court);
- Sąd Apelacyjny ds. Karnych (Court of Criminal Appeal); oraz
- Wojskowy Sąd Apelacyjny (Courts Martial Appeal Court).

Gdy nie stać mnie na prawnika

Bezpłatna pomoc prawna

Osoba aresztowana przez policję (Gardaí) jest informowana o przyczynach aresztowania. Użycie siły ma miejsce jedynie w koniecznych przypadkach. Funkcjonariusze doprowadzają aresztowaną osobę na posterunek (Garda Station). Jeżeli osoba aresztowana słabo mówi po angielsku, zapewniane są usługi tłumacza. Każdy aresztowany ma prawo do pomocy prawnej.

Jeżeli policja (Garda) uzyskała nakaz dotyczący danej osoby, funkcjonariusze mogą wejść do lokalu, gdzie spodziewają się daną osobę zastać. Jeżeli nie zostaną wpuszczeni, mogą siłą otworzyć drzwi zewnętrzne i wewnętrzne w lokalu.

Gdy policja (Garda) przedstawi danej osobie zarzuty i dokona pouczenia, funkcjonariusze muszą postawić taką osobę przed sądem, aby sędzia orzekł, czy dana osoba zostanie zwolniona po zapłaceniu kaucji, czy pozostanie w areszcie.

W Irlandii, jeżeli nie stać Cię na prawnika, państwo opłaca Twojego przedstawiciela prawnego.

Oznacza to, że korzystasz z usług Rady Pomocy Prawnej (Legal Aid Board), która ma Cię reprezentować w postępowaniu. Pracownicy tej instytucji sporządza dokumenty sądowe, udzielają porad i będą wysyłać korespondencje w Twoim imieniu.

Radcy prawni (solicitors) są zwykle pierwszym ogniwem kontaktowym, gdy zostaniesz

Na konsultację można umówić się w Kancelariach Bezpłatnej Pomocy Prawnej (Free Legal Advice Clinics) w Centrach Informacji Obywatelskiej (CIC) w Ennis (065-684 1221) i Shannon (061-364 704).

Pomoc Prawna dla Uchodźców

Osoby ubiegające się o azyl mają dostęp do specjalnej pomocy prawnej tzw. Pomocy Prawnej dla Uchodźców (Refugee Legal Service — RLS). RLS może Cię reprezentować i pomagać w procesie składania wniosku o azyl. Obowiązuje symboliczna opłata.

- Centrum Prawnicze w Galway (Galway Law Centre), 9 Francis Street, Galway. Telefon: (091) 561650.
- W Limerick, aby umówić się na konsultację RLS, poproś Doras dzwoniąc pod numer (061) 315 965.

stroną w postępowaniu sądowym. Mogą Cię reprezentować w sądzie, ale zwykle muszą wyznaczyć adwokata (barrister), aby mógł Cię reprezentować w sądach wyższych instancji.

Aby przysługiwała Ci bezpłatna pomoc prawna, musisz spełniać kryterium wysokości dochodów — oznacza to, że zbadane zostają Twoje źródła dochodu. Będziesz musiał również wpłacić minimalną składkę. Badanie źródeł dochodu przeprowadzane jest w centrum prawnym przy Unit 6A, Merchant's Square, Ennis, Co Clare, telefon (065) 682 1929; www.legalaidboard.ie

Pomoc prawna w sprawach karnych, w przeciwieństwie do spraw cywilnych, jest całkowicie bezpłatna. Pomoc prawna w sprawie karnej przysługuje osobom, które mają konstytucyjne prawo do przedstawicielstwa prawnego, ale nie stać ich na opłacie prawnika.

Ważne adresy

Organizacja	Numer telefonu	Strona internetowa
Pomoc ofiarom (Victim support)	Ulgowa infolinia 1850 211 407	www.crimevictimshelpline.ie
Pomoc dla Kobiet (Women's Aid)	LoCall 1800 341 900	www.womesnaid.ie
Ośrodek Clare Haven — dyskretna pomoc dla ofiar przemocy	(065) 682 2435	www.clarehaven.ie
Jak wstąpić do policji (Garda)		www.publicjobs.ie
Odnowienie karty GNIB, kontakt z posterunkiem policji (Garda) w Ennis	(065) 684 8100.	
Pomoc prawna: Centrum Prawne w Ennis (Law Centre Ennis)	(065) 682 1929	www.legallaidboard.ie
Kancelarie Bezpłatnej Pomocy Prawnej (Free Legal Advice Clinics)	(065) 684 1221 (061) 364 704	www.flac.ie

Policja w Clare (Clare Garda Síochána)

Komenda Główna Sekcji Clare znajduje się w Ennis. Ennistymon jest okręgiem Garda należącym do Sekcji Clare.

Komenda Główna Sekcji Clare (Clare Division Headquarters) Komendant Sekcji, Chief Superintendent Kevin Donohoe	(065) 684 8116
---	----------------

Posterunek Garda w Ennis	(065) 684 8100
--------------------------	----------------

Komenda Główna Okręgu Ennistymon (Ennistymon Garda District Headquarters) Komendant Okręgu, Superintendent Gabriel O'Gara	(065) 707 2187
--	----------------

Posterunek Garda w Ennistymon	(065) 7072180
-------------------------------	---------------